

En dag på jobben...

Viktig info:(Red.ann)

1: Saken er ferdigbehandlet i rettssystemet.(offentlig dok.)

2: Artikkelen er sakset fra ”tjenestehunden hverdag/optk”

3: Red. har fått tillatelse til å legge ut artikkelen under den forutsetning at hundefører og hund blir anonymisert.

4: Dette er ikke hverdagen, men en ekstrem situasjon. Intensjonen med å legge den ut er å gi en ide om hva som kan møte hund og hundefører, og hva slags mental kapasitet/trening en politihund og hundefører må ha for å mestre slike situasjoner.

Noen dager er det faktisk helt greit bare å komme seg hjem etter jobb... Dette var en slik dag.

En lørdag på vinteren 2007 skulle jeg jobbe sammen med en kollega på kveldsvakten. Kveldsvakter i helgene etter nyttår har en tendens til å være forholdsvis rolige fordi de fleste som skulle gjøre noe dumt har fått rikelig tid til å gjøre det i julebordstiden før jul og i romjulen. Men Oslo er en stor by og det har en tendens til å være litt å gjøre...

På grunn av de nye arbeidstidsbestemmelsene kom kollegaen litt senere til jobb enn meg. Vedkommende skulle ha sine tilmålte timer med hvile nattevakten natten før slik reglene tilsier, og dette innebar at jeg var alene på begynnelsen av arbeidssettet. Dette er ingen uvant tilstand(alene altså) når man jobber som hundefører, og jeg visste jo at jeg hadde en forholdsvis kompetent makker i buret bak i bilen(altså politihunden x).

Etter å ha vært på jobb i få minutter kom det melding om et skadeverk i nærheten av xxxx og jeg dro ut for å bistå på dette oppdraget. På vei mot dette stedet fikk jeg beskjed om at jeg måtte omprioritere og kjøre raskest mulig i retning mot et boligområde på vestkanten i stedet. På stemmen til operatøren på operasjonssentralen forsto jeg at det hastet og operasjonssentralen begynte samtidig å beordre en rekke andre enheter mot samme sted som meg. Ut i fra de andre enhetenes posisjoner forsto jeg at jeg ville komme først til stedet.

Meldingen jeg fikk var forholdsvis dramatisk. En hysterisk kvinne hadde ringt og fortalt at ex-mannen hadde tatt seg inn i huset og gått amok med en stor kniv og sagt at han skulle drepe både henne og barna. Linjen hadde blitt brutt og det var mye støy i bakgrunnen. På den aktuelle adressen var det ikke tidligere var meldt om husbråk eller vold og vi hadde derfor ingen indikasjoner på hva det gjaldt. Ut i fra hvor de andre enhetene som var på vei var forsto jeg at jeg ville ankomme det aktuelle stedet mange minutter før noen andre. Dette er jo ingen ønskesituasjon med tanke på den alvorlige meldingen og det faktum at jeg kjørte alene. Jeg meldte tilbake på sambandet til operasjonssentralen at jeg ville kjøre mot stedet for å forsøke å observere og lokalisere den aktuelle eneboligen før de andre enhetene kom til stedet, men at jeg raskest mulig måtte få bistand. I det jeg kjørte inn det siste stykket fikk jeg også vite at operasjonssentralen begynte å få inn flere meldinger fra andre som hørte en voldsom skriking fra den aktuelle adressen.

Jeg slo av blålysene og kjørte gjennom gata forholdsvis rolig for å forsøke å finne riktig nummer uten å kjøre forbi. Jeg hadde ikke kommet mange meter inn i gata før en Saab som sto parkert vendt mot meg et par hundre meter unna begynte å blinke febrilsk med fjernlysene. Jeg stanset vis-à-vis Saaben og hadde ikke kommet ut døren på politibilen engang før et vitne fra den parkerte Saaben kom løpende

bort til meg og ropte at det var en gal mann med en stor kniv som var inne på eiendommen rett bak politibilen...

Deretter skjedde det meste fort. Jeg hadde kun snakket med vitnet fra bilen noen raske sekunder og stod fortsatt i døråpningen på politibilen før den nevnte gale mannen med en stor kniv sto rett bak tjenestebilen. Og han var sint... På meg... Og kniven pekte mot meg mens han ropte og skrek og var på vei mot meg. Dette var en stor mann. Om lag 190 cm høy, over 100 kilo og grovt bygd. Dessuten var han ruset i en slik utstrekning at han hadde en fullstendig fraværende smerteterskel. Jeg visste det ikke akkurat da, men i ettertid fikk jeg vite at han blant annet hadde kjørt sin egen kniv (den han holdt i hånden med 15 cm blad) inn i sin egen mage med hele bladet inn uten å reagere på smerten fra dette.

Jeg hadde ikke tid til noe annet enn å skape avstand og løp tvers over gata og bak den parkerte Saaben samtidig som jeg fikk ropt til vitnet fra Saaben at han måtte komme seg unna; noe som så ut til å gå rimelig fort. Jeg fikk også begynt å rope til den sinte mannen at han skulle gi seg og legge fra seg kniven samtidig som jeg fikk fisket fram peppersprayen jeg hadde i beltet samtidig som jeg fikk sagt fra på samband at ting begynte å haste kraftig. Så da sto jeg der da med en stor kraftig mann med kniv som ville ta meg på andre siden av en bil i en slags katt og mus lek samtidig som jeg visste at det kunne være skadde barn og voksne i et hus like ved som muligens trengte umiddelbar hjelp.

Jeg bestemte vel ganske umiddelbart at denne mannen må pågripes på en eller annen måte raskest mulig for å få kontroll på eventuelt skadde i huset han kom fra. Mannen reagerte ikke logisk på noe av det jeg ropte eller forsøkte å si til han der han sto og viftet med kniven. Tydeligvis for å demonstrere sitt sinne hugg han kniven inn i rutene på bilen og sparket i dørene på den. Etter å ha brukt stemmen gjentatte ganger i et forsøk på å få en fredelig løsning innså jeg at dette ikke nyttet og sendte en real dusj med pepperspray etter han. Jeg har en pepperspray som er basert på olje og som sprutes ut som en aerosol sky og denne har fungert rimelig bra ved tidligere anledninger når jeg har brukt den. Her traff jeg sånn rimelig greit midt i ansiktet, men det var en del vind som gjorde at effekten trolig ble litt mindre enn optimalt. Normalt sett ville de fleste reagert kraftig på en slik dose med pepperspray. Denne mannen ble bare sintere og skrek at: "det derre hjelper ikke på meg". Men det positive var at han om ikke annet trakk seg litt bakover og etter hvert snudde og gikk inn i oppkjørselen mot huset han kom fra.

Jeg hadde som sagt bestemt meg for at denne mannen måtte pågripes og at det måtte gjøres raskest mulig, og selv om jeg innser at det kanskje ikke var helt risikofritt, løp jeg etter og rev ut min firbeinte kollega x som satt i buret bak i Volvoen. Ved å gjøre dette løp jeg også inn i skyen med pepperspray som jeg hadde sendt etter mannen. Dette er smertefullt, men etter flere erfaringer både i forbindelse med praktisk bruk og på trening klarer jeg å tolerere dette til en viss grad, og pepperen satt meg ikke ut på noe vis.

Mannen oppdaget at jeg kom etter han og at jeg hadde med en hund ut. Dette var som å helle bensin på bålet. Han stilte seg opp i en kampposisjon jeg tror han har sett på en amerikansk actionfilm med bena langt fra hverandre, halvveis i hockey med kniven og armene fektende foran seg. Etter noen sekunder gjorde han et lite utfall med kniven mot oss, for deretter å trekke seg tilbake til utgangsposisjonen. Dette gjentok seg mange ganger mens jeg beholdt en rimelig avstand på ca 3-4 meter fra han. Det er i slike situasjoner man er glad for at man har en politihund som viser med hele kroppen at han er sint. X følte nok at dette var alvor og utagerte voldsomt mot mannen.

Etter å ha hatt en stillingskrig i en del sekunder og fortsatt forsøkt å få mannen til å gi seg forsto jeg at jeg måtte ta initiativet før det var for sent. Siden det var glatt og nysnø på bakken er det ikke mye som skal til for å miste balansen og komme på defensiven, og det å få 100 kilo knivmann over seg er vel noe av det verre man kan hankes med og faktisk direkte livsfarlig. Jeg måtte derfor bare ta en avgjørelse og ta mannen på en slik måte at det var minst mulig risiko for meg. Dette innebar dessverre at det ble en voldsom risiko for hunden. Det er vanskelig å lage noen distraksjon når man er alene, men jeg slo i hvert fall ut teleskopbatongen med en tydelig bevegelse, men mannen sto fortsatt i samme kampposisjon. Like etter at jeg hadde slått ut batongen slapp jeg hunden mot mannen. Det var

ingen tvil om at han forsto hva han skulle gjøre. Like før hunden nådde fram til mannen så jeg at han tok sats med knivhånden og kjørte denne med stor kraft opp i retning av buken til hunden, og jeg må innrømme at jeg trodde jeg mistet hunden der og da. Men kraften og hastigheten til hunden var så stor at kniven på en eller annen måte må ha bommet. Hunden smalt inn i mannen på dennes høyre side der han holdt kniven og både hunden og mannen roterte mot høyre. Kombinasjonen av det isete underlaget og mannens kraftige slag mot hunden gjorde at Hunden ikke fikk bitt seg skikkelig fast i mannen, og han forsvant forbi og ut på isen bak mannen. Jeg så at Hunden forsvant forbi men at han begynte å snu tilbake. Jeg hadde selvsagt fulgt etter i det Hunden gikk inn i mannen og siden hunden ikke hadde satt mannen ut av spill var det ikke tid til flere advarsler. Jeg hadde ikke kontroll på knivhånden og dro til alt jeg kunne med teleskopbatongen over mannens venstre overarm, men rusen gjorde at han engang så ut til å reagere. Jeg kunne ikke risikere mer selv om jeg så at hunden var i ferd med å snu og med det neste slaget med batongen traff jeg mannen i bakhodet samtidig som Hunden bet seg fast i knivarmen hans. Endelig reagerte mannen og segnet sammen. Når han landet på bakken så jeg plutselig at han hadde en del langsgående kuttskader i halsen etter kniv samt et stort gapende hull i magen trolig også etter kniv.

I det hele tatt en merkelig situasjon. I det ene øyeblikket er man i kamp på "liv og død" med en illsint mann som ønsker å skade deg, og i det neste øyeblikket må samme person behandles som en pasient med potensielt alvorlige skader. Hunden måtte slippe mannen som nettopp hadde forsøkt å drepe han, og ligge på trygg avstand for å ikke gjøre ytterligere skade. Jeg kunne ikke engang prioritere å se etter knivskader på Hunden som jeg egentlig trodde hadde fått en kniv inn i kroppen. Jeg fikk meldt i fra på sambandet at jeg hadde kontroll og at jeg måtte ha ambulanse til stedet, og mannen ble lagt i stabilt sideleie. Etter hvert fikk jeg bistand av andre enheter og den mannen ble transportert til sykehus. Han var bevisstløs lenge, men våknet delvis på vei inn i sykebilen. Det siste jeg hørte av han var når han ropte at han ville at politiet skulle drepe han.

Det viste seg at hele familien med ex-kone og barn hadde overlevd. Det var en svært traumatisert familie som opplevde en far som aldri hadde vært truende eller ufin på noen måte. Begeret hadde tydeligvis rent over og den tikkende bomben hadde eksplodert. Mannen hadde stått med kniven mot halsen på mor i familien som etter eget utsagn hadde blitt reddet av at et av barna hadde kastet seg på mannen før de hadde flyktet. Han hadde også kjørt kniven inn i sin egen mage i påsyn av familiemedlemmer og kuttet seg i halsen. Dette var familiens egen forklaring, hva mannen selv har forklart i ettertid kjenner jeg ikke til, men han hadde i hvert fall delvis erkjent straffeskyld og vist tydelig anger. På stedet hadde han også hevdet at han hadde drept et annet familiemedlem, men dette ble sjekket ut av politipatruljer og vedkommende var i live men forslått.

Med den bakgrunn vi har fått vite i ettertid og sammenholdt med det han sa på vei inn i ambulansen tror jeg nok dette var en mann som forsøkte det amerikanerne kaller "suicide by cop". Det vil si at den som ønsker å ta sitt eget liv oppfører seg på en måte som gjør at han blir skutt av politiet. Dette er så vidt jeg har forstått et problem i USA, men jeg tror ikke dette er veldig vanlig i Norge. Men det er om ikke annet en problemstilling som er grei å legge inn i hjernebarken slik at man er forberedt den dagen man treffer en i en slik tilstand. Det kan også være en historie for dere utenfor politietaten som illustrerer at vi har tøffe dager og vanskelige avgjørelser på jobben fra tid til annen.

Denne saken er allerede ferdig i rettssystemet. Mannen ble dømt for trusler mot familien (ikke drapsforsøk???) og forsøk på vold mot meg og politihunden. Han var en fri mann den dagen saken var ferdig i sommer da det ble ansett at soningen var utholdt i varetekt fra den dagen han ble pågrepet! Man kan jo undres...

Utdrag fra dommen som omhandler forholdet vold mot polititjenestemann og politihund(postII).

Retten går så over til post II og III. Tiltalte har forklart at han forsto at politibetjent xxxxx ønsket å pågripe ham, men har bestridt at han truet xxxxx.

Politibetjent Xxxxx har forklart at han flere ganger ba tiltalte om å legge fra seg kniven og flasken, noe tiltalte nektet å gjøre. Xxxxx brukte også pepperspray mot tiltalte, men uten at tiltalte reagerte på dette. Tiltalte trakk seg deretter litt unna, og xxxxx fulgte etter ham. Avstanden mellom dem var rundt 3 – 4 meter. Tiltalte fektet med kniven og uttalte flere ganger at han skulle ta xxxxx. Xxxxx låste deretter ut sin tjenestehund fra bilen, og sendte hunden i angrep på tiltalte. Tiltalte hogg etter hunden med kniven, men uten å treffe. Xxxxx fikk etter hvert kontroll på tiltalte etter at han hadde slått ham i overarm og hodet med batongen. Xxxxx har forklart at han opplevde tiltalte som veldig truende, og at han fryktet for eget liv. Forholdet i post II rammes av straffeloven § 127 første ledd første straffalternativ. Tiltalte handlet forsettlig.

Straffutmåling:

Tiltalte blir å domfelle for overtredelse av straffeloven § 227 annet straffalternativ. Hevet over enhver rimelig tvil finner retten at truslene i post I ble fremsatt under særdeles skjerpene omstendigheter, jf straffeloven § 232 tredje punktum. Retten har foretatt en helhetsvurdering hvor det er lagt vekt på at tiltalte framkom med drapstrusler, at han benyttet kniv og at det skjedde i et hjem der det oppholdt seg flere barn. Hans handling bærer preg av psykisk mishandling og var for øvrig uprovosert. Hendelsen har utvilsomt vært en medvirkende årsak til den utrygghetsfølelse og angst flere av vitnene har vært plaget av i ettertid.

Også forholdet i post II er svært alvorlig, og hvor allmennpreventive hensyn veier tungt.

Retten kan være enig i at tiltaltes adferd synes å være et brudd på hans vanlige handlingsmønster, og at det bør kunne legges til grunn at det her er tale om en engangsforeteelse.

Retten har blitt stående ved at straffen kan settes til fengsel i seks måneder. Varetektsfradraget pr domsavsigelsen utgjør 123 dager.